

הוצאת ספריו וכתביו הקי ומפעלים להפצת תורתו

משתגעין ומתלהטין בתורת האור החיים הקדוש

פרשת ויקרא - פורים תשפ"ד | גליון קח

פנינים מיוחדים מעובדים ומתומצתים על פי דברי רבינו

פניני חיים

בש"ם בצלאל - לע"נ הרה"ח ר' משה שמואל ב"ד בצלאל ז"ל

אדם פי יקריב מכם קרבן (א ב).

יש לפרש, דכשראו בני ישראל שהקב"ה יקריב את משה אליו וקרא לו מתוך כולם, ועשה יקר וגדולה למשה, אמר ה' לישראל "אדם כי יקריב" - כל הקרבה שהקרבתי את משה היה "מכם" - שבביל ישראל השיג משה כל הקירבה, והראיה לכך שבכל אותם ל"ח שנים שהיו ישראל נזופים, נתרחק מעליו הכבוד ולא דיבר איתו אלוקים.

ואם מן העוף עלה קרבנו לה' ויקריב מן התאים או מן בני היונה את קרבנו (א יד).

הנה בעולת בקר וצאן לא נזכר קרבנו לה', רק בקרבן עוף. ללמד שרק העני המביא קרבן עוף, זוכה שתהא השכינה שורה עליו, לפי שמביאו בשברון לב. וכנאמר "ואת דכא ושפל רוח". אבל המביא מן הבקר והצאן, שנפשו שמחה עליו, כשמביא דבר הראוי להתכבד בו, אין השכינה שורה עליו.

אם הפהו המשיח חטא לאשמת העם (ג ד).

יש לפרש, על פי מה שאמרו חז"ל 'המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו', ולכך כשרואה הכהן המשיח שהגיע לידי חטא, ולא הועיל מה שזיכה את הרבים, מוכרח שלא זכו הזוכים על ידו, אלא "לאשמת העם" שהם חטאו ולא זכו על ידו, ולכך הגיע הוא לידי חטא.

ואם כל עדת ישראל ישגו ונגעלם דבר מעיני הנהל (ד ג).

יש לפרש בדרך רמז, דאם הציבור שוגים וטועים לסור מדרך הישר, הרי זה משפיע שגם הסנהדריה הגדולה של ישראל תהיה נעלמת מהם תורתם, כיון שלא השגיחו על עדת ה' - ליישר המעקשים והמכשולים. כי החטא יוליד חטא אחר, וכמו שמצינו בגמרא שהאמורא אביי שגג בהוראתו, כשלא לקח רשות מרבו, והרגיש שזה היה הגורם.

נפש פי תחטא ומעלה מעל בה' ונחש בעמיתו (ה כא).

קשה, למה רק כאן הזכיר "מעלה מעל בה'", מה שלא הוזכר בכל החטאות. ויש לפרש, שכשהאדם גוזל את חברו, עוולתו בידו, שהוא מראה בזה שמה שהשם יתברך השפיע לחבירו, אינו במשפט צדק, אלא השפיע לו ממון שאינו שלו, כי אחרת מדוע נוטלו ממנו. וזה הפירוש "מעלה מעל בה'" - כביכול השם יתברך עשה את המעל והגזל ח"ו.

מוסר חיים לקח מהפרשה במשנת רבינו

בשמי"ח ראש - לזכות ידידנו הרה"ח רבי יהודה בן שרה מרים הי"ו ווייס

צדיקי הדור המקרבים את ישראל אל הבורא בדרך התורה והמצוות

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, אדם פי יקריב מכם קרבן לה', מן הבהמה מן הבהמה ומן הצאן, תקריבו את קרבנכם.

ימז לצוות את אנשי חיל להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לעבודת ה', ולזה יקרא קרבן לה', פי על ידי חטא האדם יפרד הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים, ודכתיב ואתם הדבקים בה', ויהיו נבדלים ומרחקים מהשכינה, והאדון ברוך הוא יקפיד כביכול על הדבר ויתאון לקרב אותם אליו, וצוה להוכיח לכל הרחוק ולקרב לבו (א ב).

רבינו הקדוש מדקדק בלשון הפסוק שלפנינו, שמתחיל בלשון יחיד "אדם כי יקריב מכם", ומסיים בלשון רבים "תקריבו את קרבנכם". עוד מדייק בכפל הלשון. וגם מהו הכוונה במה שנאמר יקריב מכם?

ומבאר באופן נפלא, כדלהלן: "קרבן" כשמו כן הוא. הוא בא לקרב את האדם אל ה'. לפי שעל ידי החטא מתרחק האדם מה' ומגביר בו את כח הבהמי - הגשמי שבו לעומת החלק הרוחני. ואילו בקרבן בא לידי ביטוי הכיוון ההפוך: רצונו של האדם המקריב להעלות את הנפש הבהמית לדרגה רוחנית, ולקדש את כל ישותו לעבודת ה'. והאדם שחטא מביא בהמה לקרבן כדי שיגיע להתבוננות זאת, ויעלה ממדריגת בהמה למדריגת אדם.

אולם יש סוג קרבן נעלה יותר. אלו צדיקי וגדולי הדורות, שזוכים לקרב נפשות בני אדם להקדוש ברוך הוא, על ידי שמוכיחים אותם ומחזירים אותם בתשובה. וזה הקרבן הרצוי ביותר לפני ה'. וזה שמקריב נפשות בני אדם לה', אין צריך להקריב בהמה לפני הקדוש ברוך הוא, כי בין כך מובטח לו שלא יגיע לידי חטא ועוון, וכדברי חכמים 'כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו'. וגם אין צורך שביא נדרים ונדבות, מאחר והוא מקריב את הדבר הנחשב ביותר לפני הקדוש ברוך הוא.

בזה יובן שינוי וכפל הלשונות בפסוק, כי המדובר כאן בשני סוגי קרבנות. סוג הראשון "אדם כי יקריב מכם" - שהוא יקריב לה' "מכם" את הנשמות הפחותים שבעם ישראל ויחזירם בתשובה. ולכן נאמר בלשון יחיד, כי רק יחיד סגולה הנקראים "אדם" שהוא לשון חשיבות, זוכים לדרגה זאת. ואחר כך אומר הפסוק סוג שני של קרבן "מן הבקר תקריבו את קרבנכם" - וקרבן זה שייך אצל כל אחד, שיקריב לה' בהמה בנדר או בנדבה, ולכן נאמר "תקריבו את קרבנכם" בלשון רבים.

ובפרשת בהר מפרש רבינו בדרך רמז את הפסוק "כי ימונה אחיך ומכר מאחזתו ונא גאלו הקרב אליו ונאל את ממפר אחיו". שהכוונה לבית המקדש שנתמשכן ונמכר לסטרא אחרא, בעבור עוונות ישראל, על ידי הקדוש ברוך הוא הנקרא "אחיו" של הצדיקים. שאז צריכים הצדיקים שהם הקרובים אל הקדוש ברוך הוא, לגאול את הבית המקדש ולעורר את הגאולה השלימה שיבנה בית המקדש.

ומסיים רבינו בלשונות אש קודש במה צריכים הצדיקים לעורר את הרבים בתשובה: "בהעיר לבות בני אדם, ויאמר להם, הטוב לכם כי תשובו חוץ גולים מעל שולחן אביכם, ומה יערב לכם החיים בעולם, זולת החברה העליונה אשר הייתם סמוכים סביב שולחן אביכם הוא אלוקי עולם ברוך הוא לעד, וימאס בעיני תאוות הנדמים ויעירם בחשק הרוחני, גם נרגש לבעל נפש כל חי, עד אשר ייטיבו מעשיהם, ובה יגאל ממכרו".

וחתם רבנו בלשון מבהיל ונורא: "ועל זה עתידין ליתן את הדין כל אדוני הארץ גדולי ישראל, ומהם יבקש ה' עלבון הבית העלוב".

החן של אסתר בזכות מידת שתיקתה

וְנַחַם מֶצֶא חֵן בְּעֵינֵי ה'. כִּי יֵשׁ לָךְ לְדַעַת כִּי יֵשׁ מִצְוֹה שְׁתוּעֵלְתָּהּ הִיא לְהִמְשִׁיךְ חֵן עַל הָאָדָם אוֹ בְּכַיִּנְתָּ ג' אוֹ ד' מִצְוֹת יְדוּעוֹת, וְה' לֹא הוֹדִיעַ תּוֹעֲלֵיּוֹת הַמִּצְוֹת לְטַעַם שְׁאֵמְרוּ ז"ל (תנחומא עקב) שְׁפָרְצוּ כָּל הָעוֹלָם לְתוֹעֲלֵיּוֹת וְזֶה נֶחַם זָכָה וּמִצְוֹת הַחֵן, גַּם שְׁמוֹ יִגִּיד כֵּן חֵן חַן (אור החיים בראשית ו ז).

בברכת שמעון פירש מה שכתב רבינו ג' או ד' מצוות ידועות שסגולתן להמשיך חן. דמצינו ד' מצוות כאלו:

- א.** לימוד התורה, כמו שדרשו בכתובות (עז, ב) מהכתוב "אילת אהבים ויעלת חן" (משלי ה, יט).
- ב.** המוכיח את חבריו לשם שמים, כדאיתא בתמיד (כח, א).
- ג.** ירא שמים, כדאיתא בסוכה (מט, ב) כל אדם שיש לו חן בידוע שהוא ירא שמים.
- ד.** מידת השתיקה, כמו שנאמר באסתר "ותשא חן וחסד" (אסתר ב, ז), ומשמע בדברי חז"ל (אסתר ר"ו, יב; גמ' מגילה יג, ב) שזה היה **שכר על מה שקיימה "אין אסתר מגדת את מולדתה ואת עמה"** (אסתר ב, כ). ולאילו נתכוין רבינו ד' מצוות ידועות.

רמז בתורה על נס מרדכי ואסתר

לֵיל שְׁמֵרַיִם וְגו'. יְכַוֵּן הַפְּתוּחַ לְרִמּוֹז נְסִים מְפָלְאִים שְׁזָמְנָם לַיְלָה זֶה... בְּיַמֵּי מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר "בְּלִילָה הַהוּא נִדְּדָה שְׁנֵי הַפְּלָאָה" ... וְכַנְגַד נֶס מְרֻדְכֵי אֲמַר הִזְהָר לָהּ (אור החיים שמות יב מב).

הנה לא ביאר רבינו איך נרמזו בתיבת "הזהר לה" נס מרדכי ואסתר דייקא. ובהגהות רבי יוסף יוזפא (כת"י) פירש, דכתיב בעת מפלתו של המן (אסתר ז, ז) "כי ראה כי **כלתה אליו הרעה**", והם סופי תיבות שם הו"ה, ואז היה תחילת ישועתן של ישראל, וזהו הרמז בתיבת 'להויה' לנס פורים.

והג"ר **ישראל פריינד** ז"ל אב"ד סאסרגען כתב לפרש (בגליון האוה"ח), ד"הזהר" הוא רמז להמן, דכתיב ביה (אסתר ז, ו) "איש צר ואויב המן הרע הזה", ואמר הכתוב "הזהר לה", ללמדנו שכל פרשת גזירת המן היה בשביל 'לה', שיצא מזה קידוש ה' ומפלת הרשעים. ועל זה כתיב (משלי טז, ד) "כל פעל ה' למענהו וגם רשע ליום רעה", שה' פעל כל זאת כדי שלבסוף יענש הרשע ביום רעה במפלתו.

ויתכן לבאר בעוד ב' אופנים:

א. ע"פ מה שאמרו חז"ל (שבת פח, א) שבימי מרדכי ואסתר הדר קבלו את התורה מאהבת הנס, וזה נרמז בתיבת "הזהר לה", על דרך שכתב רבינו בפר' כי תשא (ל, יג): "זה יתנו" יכוין אל ספר התורה, דכתיב (יהושע א, ח) "לא ימוש ספר התורה הזה מפִּיךָ". גם אמרו ז"ל כי הקב"ה לפניו כל היום מונח ס"ת כמשפטו אשר צוה למלך ישראל (דברים ז, יט) "הייתה עמו" וגו', והוא מה שהראהו באצבע "זה יתנו", וסתמו כפירושו שעל המונח לפניו תמיד צוה ה', עכ"ל.

וכמו כן יתפרש "הזהר לה" על התורה, ובפרט כשקבלו מאהבה שפיר נקרא התורה 'לה', לשם ה'.

ב. ע"פ מה שאמרו ביומא (כט, א) נמשלה אסתר לאילת השחר, מה שחר סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הנסים. ומקשה הגמ' הא איכא חנוכה, ומשני שלא ניתנה ליכתב, עיי"ש.

וזהו שרמו הכתוב "הזהר" ולא נס אחר, שרק נס זה עוד יכתב 'לה', היינו בתורה שכולה שמותיו של הקב"ה "זוה"ק ח"ב פז, א ובכמ"ק), ובפרט תורה שבכתב שהוא כנגד שם הו"ה ("זוה"ק ח"ב קסא, ב), אבל הנסים שלאחר מכן לא יכתבו.

דין קריאת המגילה לענין עמידה וישיבה שלא כדון 'הלל'

איתא במשנה מסכת מגילה (כא א): 'הקורא את המגילה, עומד ויושב'. ופירש"י אם רצה עומד אם רצה יושב. ומשמע דאפ"ל לכתחילה שרי. ורבינו חננאל והרא"ש גרסו בדברי המשנה: 'עומד ויושב יצא'. ומשמע דהיינו רק בדיעבד, אבל לכתחילה צריך לישב דוקא.

והנה רבינו בספרו **ראשון לציון**, הקשה, מה החידוש בדברי המשנה, הרי מעיקר הדין מותר לקרותו מיושב, ומה כל ההו"א והסברא שנאמר דאסור לקרותו מיושב. וכתב רבינו, וז"ל: 'וקא סלקא דעתין, כיון דקריאתה זו הילולה, כשם שהלל בעי מעומד, מגילה ג"כ, קמ"ל. עכ"ל'.

ומקור הדברים במגילה (יד א) דמקשה הגמ' למה אין אומרים הלל על הנס של פורים, ואיתא בגמ' כמה תירוצים, ואחד התירוצים דקריאת המגילה הרי זו כ'הלל'. ולפי זה, באמת צריך לבאר דברי רבינו הק', דאמאי לא נאמר דצריך לקרות המגילה מעומד, כיון דהוי כמו ההלל, ובהלל קי"ל דצריך לאומרו בעמידה ולא בישיבה, וכדאיתא בשו"ע (סי' תכ"ב סעי' ח), וכל הפוסקים.

ובשו"ת חתם סופר (או"ח סי' נ"א) הקשה על מה שכתב **האליה רבה** דברכת הגומל צריך לאומרו מעומד, כיון דנקרא הלל, והלל צריך לאומרו מעומד, דא"כ האיך קורין את המגילה עומד ויושב, הרי מגילה ג"כ הוי כהלל וכנ"ל, ותהי כהלל דבעי דוקא מעומד, והניח הקושיא בצ"ע.

מחלוקת הראשונים בפירוש דברי הגמ' דקריאת זו הלילא

וקודם שנבוא לישב קושיא העצומה הנ"ל, נקדים מחלוקת הראשונים ז"ל בפירוש הדברים דקריאת זו הלילא. **במאירי** כתב דלטעם זה אם היה במקום שאין לו מגילה, שצריך לקרות את הלל, שהרי לא מנעו חכמים מלקרוא את ההלל, אלא מפני שקריאת המגילה היא במקומה, יעו"ש. וכן פירש הרמב"ם (הל' חנוכה פ"ג ה"ו) 'ולא תיקנו ההלל בפורים שקריאת המגילה היא הלל, עכ"ל'.

ובספר **המכתם** כתב לפרש דברי הגמ' הנ"ל, וז"ל: 'לא הוצרכו לקבוע בו שיאמרו הלל, לפי שקריאת המגילה היא הילולא כיון שחייבו בשמיעתה ובקריאתה, כשיקרא וישמע את דברי האגרת הוא יתעורר לתת שבח והודאה לשם יתעלה עכ"ל. ומוכח דפירש דכוונת הגמ' דע"י קריאת המגילה יתעורר לתת שבח והודאה להשי"ת על הנס, אבל אין הכוונה כפשוטה דקריאת המגילה במקום ההלל'.

ולפי דברי המכתם, נראה פשוט דל"מ קושיית החת"ס, דהא לדבריו אין קריאת המגילה במקום הלל ממש אלא דע"י קריאת המגילה יבוא להלל להשי"ת. ולפי"ז יש לבאר ג"כ דברי רבינו, דהו"א דצריך לעמוד כיון דהוי כהלל ממש (וכפירושו של המאירי והרמב"ם), קמ"ל דאיי"צ לעמוד כיון דאינו במקום הלל ממש וכמש"כ המכתם.

אמנם עדיין תיקשי קושיית החת"ס, לפי דברי הרמב"ם והמאירי דס"ל דהוי הלל ממש, אמאי א"צ לאומרו מעומד דוקא כהלל'.

מי שאין לו מגילה - האם צריך לקרות הלל, כיון דמגילה במקום הלל?

ובגוף חידושו של המאירי הנ"ל שכתב דמי שאין לו מגילה יקרא הלל, כתב **הברכי יוסף** (סי' תרצ"ג) דלהלכה לא קי"ל הכי, כיון דלדינא נקטינן דהטעם דאין אומרים הלל הוא כרבא דהוא בתראה, והיינו טעמו כיון דאכת"י עבדי דאחשוורוש אנו, ולכן סתמו כל הפוסקים ולא כתבו דיאמר הלל במקום שאין לו מגילה.

ובשערי תשובה (שם סק"ב) העיר, דהחיד"א בספרו מחזיק ברכה כתב דהרמב"ם ובעל הלכות גדולות ג"כ כתבו הטעם דקריאת זו הילולא, משום דמיתסבר להו טעמא דר"נ, והעיר דלפי"ז חזר הדין הנ"ל דמי שאין לו מגילה יאמר הלל.

אמנם מסיים השע"ת דגם אם נאמר דנקטינן להלכה הטעם של רב נחמן, מ"מ י"ל דעיקר כוונת הש"ס הוי על עיקר התקנה שלא תיקנו הלל בפורים כיון דקריאתה הוא במקום ההלל, אבל אחרי שלא ניתקן לומר הלל בפורים ממילא אין מקום לקרות הלל - מה שלא תיקנוהו חז"ל. אמנם למעשה פוסק השע"ת דמי שאין לו מגילה יש לו לקרות הלל בלא ברכה שלפניה ולאחריה, וקורא בתהלים. ואפ"י אם יש לו חומש שיכול לקרות בו המגילה - מ"מ הרוצה לקרות גם הלל בלא ברכה לא הפסיד יעו"ש.

עכ"פ לפי"ד הברכ"י א"ש קושיית החת"ס, דלא קי"ל להלכה כהאי טעמא אלא כטעמא דרבא, ובזה מובנים ג"כ דברי רבינו דכוונתו לומר דקמ"ל דלא חיישנן להאי טעמא.

מאות מגידי שיעור וזהו תורת האור החיים הקדוש מעידים: עם הספר 'כל הכתוב לחיים' הכולל אלפי ביאורים מגדולי הדורות על ספר "אור החיים" הקדוש, מרגישים 'מתיקות ועריבות' בדברי האור החיים הקדוש, ומגלים צפונות ונפלאות בתורתו הקדושה, עד בכדי ש'משתגעין ומתלהטין אחריה'.

להשיג בכל חנויות הספרים, או בקו ה'מורשת' 0733.743.620

מתיקות ועריבות
שוב התורה

פירושים ופנינים על מגילת אסתר - מספרו של רבינו "ראשון לציון" על נ"ך

ויש לפרש, דממוכן חשש שתהיה איזה סברא שלא יחייבו אותה על שמרדה באחשורוש, כיון שהיא המלכה, ואולי גדול כבודה מכבודו. לכן אמר ממוכן, שביזתה את כל השרים והעמים, ומגיע הבזיון לכללות מלכות אחשורוש והפסידה המלכות לגמרי, שמחמת כן המלך יתבזה בפה כל העולם.

לכן אמר, דלא על המלך לבדו עוותה, דאם לא היה המרד רק מחמת שנגעה בכבוד המלך, היה צד לפוטרה מצד שהיא מלכה.

✽

וּמְרַדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה (ג ב).

קשה למה אמר בלשון עתיד, והיה צריך לומר "לא כרע ולא השתחוה". ויש לפרש, דלא רק שלא היה משתחוה להמן כשעבר לפניו, אלא שהיה עושה פעולות ותחבולות להודיע לכל שאינו משתחוה להמן. והיינו שלפעמים היה מרדכי מוטה ושוחה, וכשעבר המן לפניו, לא היה נשאר שוחה אלא יושב ביושר. או כשראה מרדכי שבני אדם כורעים ומשתחווים להמן, היה בא ועומד לפניו, להראות לו שאינו כורע ומשתחוה.

✽

וְדַתֵּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל עַם וְאֵת דַּתֵּי הַמְּלָכָה אֵינָם עוֹשִׂים (ג ח).

צריך להסביר כפל הלשון. ויש לפרש כך, מה שנאמר 'ודתיהם שונות מכל עם', הכוונה לדת התורנית, דיש להם תורה בפני עצמם. ויש עוד 'דת', שהוא דתי המלכות, כמובא בגמרא, דיום תגלחתו ויום הולדתו של המלך, כולם הם דת המלך לשמוח בשמחתו ואלו נקראים דתי המלך.

וזהו שאומר, דגם דתי המלך אינם עושים, דאסור לישראל לעסוק עמהם במשא ומתן באותן ימים, ולכן שורת הדין מחייבת להרוג ולהשמיד וגו'.

✽

ויש לפרש עוד, לפי שיש זמנים עפ"י המזלות והחשבונות שאומות העולם הולכים בהם, שאין ראוי למלך לצאת בהם. ולכן חשב המלך לשאול את "יודעי העתים", שהם יודעים מתי העתים והזמנים שאין למלך לצאת בהם. והרי גם ושתי ה'מלכה' דינה כ'מלך', ועל ידי כך יהיה לה זכות ותימלט ממיתה, ולזה דייק ואמר כדת מה לעשות "במלכה ושתי" להיות שהיא מלכה, דינה כמלך.

וזה מובן גם לפי דברי המדרש האמור, שקרא לבני שבט יששכר, לפיכך קרא דוקא להם, כי אין בכל אומות העולם מי שיודע לכיון במערכות השמים כישראל, ככתוב "כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים".

✽

וַיֹּאמֶר מְמוּכָן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְגו' (א טז).

בגמרא מסכת מגילה נאמר ד'ממוכן' הקטן שבהן היה, ואם כך קשה למה דיבר בראשונה.

ויש לפרש, דאם היה הגדול מדבר ראשונה והיה מחייב אותה מיתה, היה המלך מוצא תואנה ועלילה שלא דנו אותה כמשפט, דכיון שהתחילו מהגדול, האחרים חלקו לו כבוד ולא חלקו עליו. ובפרט אם יברר וימצא דבדיני ישראל מתחילין מן הצד, יאמר שהם דנו משפט מעוקם וענינשם. לזה התחיל ממוכן שהוא הקטן שבכולם, לדבר לפניו.

✽

לֹא עַל הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עֹתָהּ וְשֵׁתֵי הַמְּלָכָה כִּי עַל כָּל הַשָּׂרִים וְעַל כָּל הָעַמִּים (א טז).

מדוייק ביותר, שמשמע דאין זה טעם מספיק להמיתה על אשר פגעה בכבוד המלך, ורק כיון שעוותה גם על השרים חייבת מיתה. והאמת הוא להיפך, שאין מחוייבים מיתה רק במה שנוגע לכבוד המלך בעצמו, ודברי ממוכן אין להם הבנה והגיון כלל.

וַיְהִי בַיּוֹם אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד פּוֹשׁ (א א).

צריך לדעת ולהבין הכפילות באריכות הלשון. ויש לפרש עפ"י הכלל שאמרו חז"ל, כל מקום שנאמר "ויהי", הוא לשון הרומז על צרה וצער שאירע עם ישראל. וגם אמרו חז"ל, בשעה שישאל חוטאים, והקב"ה רוצה להענישם ע"י האומות, אז הקב"ה נותן כוח וגדולה לאותה אומה, כדי שלא יאמרו אומות העולם שהקב"ה מסר את בניו ביד אומה שפילה, וכביכול נעשה הקב"ה עבד לאומות העולם. לפי זה יש לפרש, דכוונת הפסוק לומר דהצער שהיה לישראל באותם ימים הרמוז בתיבת "ויהי", זה גרם הגדולה לאחשורוש שימלוך בקכ"ז מדינות, ולולא זאת לא היה מגיע כלל לגדולה כזאת.

✽

וַתֵּמָאן הַמְּלָכָה וְשֵׁתֵי לְבוֹא בְּדַבֵּר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסְּרִיסִים (א יב).

לכאורה מדוייק הלשון מה שייך לומר 'ביד' על דיבור. ויש לפרש, דהפסוק נותן טעם, מדוע ושתי מיאנה לבוא, כיון דהמלך קורא לה במיוחד, כדי שיראו השרים והעמים את יפיה, וכמה הם פחותים הימנה בערכה. אלא שזה נחשב בעבורה לבזיון, שבשביל זה המלך קורא לה. ואולי אילו לא היו הסריסים אומרים לה סיבת הקריאה, היתה באה. ועוד יש לפרש, דכוונת הפסוק לומר, דהיא ידעה שכך ציווה המלך, ואינם אומרים מעצמם. היות שהם הביאו בידם סימן מאת המלך כדי לאמת דבריהם, וזה הפירוש "ביד" הסריסים, שהיה להם סימן מוכיח בידם.

✽

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְחַכְמֵיהֶם יְדַעֵי הָעֵתִים (א יג).

קשה למה כינה אותם דוקא כאן 'יודעי העתים', ובמדרש מובא, שהכתוב מרמז על שבט יששכר שהם "יודעי בינה לעיתים".

אלפים כבר נושעו

בזכות תרומתם למען האור החיים הקדוש והפצת ספריו הקדושים

קנה לעצמך זכות אצל האור החיים הקדוש

מוקד הישועות: 0733-713-620

"ישנו עם אחד מפורד ומפורד"

ישנו עם אחד מפורד ומפורד בין העמים בכל מדינות מלכותך ודתייהם שונות מכל עם. קשה למה אמר תיבת אחד, דהול"ל ישנו עם המפורד והמפורד, ובפרט דאחד מורה על החשיבות והמעלה מלשון אחד המיוחד. וביותר קשה, דאחד הוא היפך המפורד והמפורד. וגם קשה כפל הלשון בין העמים, בכל מדינות מלכותך.

ויל"פ עפ"י מה שאמרו חז"ל במס' עבודה זרה (י ב) דהוא קיסר שהיה שונא היהודים, אמר לחשובי המלכות דצריך להרוג היהודים, דמי שעלתה לו נימא על בשרו מרפא אותה צריך לקטוע אותה ויחיה, ואמר ליה קטיעא בר שלום, שיש ב' חששות וטעמים שלא יעשה כן, הא' - דלא יוכל להם דכשם שאי אפשר לעולם בלא ד' רוחות כך א"א לעולם בלי ישראל. והב' - דיקראו לו מלכות קטיעא, שקטע עם אחד ממלכותו.

וא"כ י"ל דהמן בדבריו בא לסלק ב' טעמים הנזכרים, דאין לאחשוורוש לחשוש שלא לאבדם מחששות הנ"ל, דהרי הם כולם כאחד בכל מדינות מלכותך, וא"כ ליכא לטענה הא' דלא יוכלו להם, ועוד ש"דתייהם שונות מכל עם" ואין שנאה כשנאת הדת, וכל האומות שונאים אותם לעולם, ואדרבה יזכרוהו לטובה על זה שאיבד אומה שנואת העמים.

ובספרו ראשון לציון עמ"ס מגילה (טו א) כתב רבינו על הפירוש הזה, שאם היה עומד לפני חכמי הגמרא היה אומר להם פירוש זה.

החלום של רבינו האור החיים הק'

כתב רבינו בספרו ראשון לציון עה"פ "ישנו עם אחד מפורד ומפורד", וזל"ק: ובחלום אדבר בו בכתוב הזה דחציו אמר המן וחציו תשובת רוח הקודש, בזה האופן:

המן אמר מפורד ומפורד בין העמים.

ורוח הקודש השיבה "בכל מדינות". פירוש, שאינם יושבי שדות ומדורות. ועוד "מלכותך" - שרק ע"י ישראל זכה אחשוורוש למלוכה.

המן אומר "ישנו עם" שישראל הם אומה ככל האומות.

ורוח הקודש משיבה "אחד" שהוא המיוחד בכל האומות.

המן אמר ודתייהם, שרצה להטיל בהם מום ופגם.

ורוח הקודש משיבה ואומרת "שונות" - שהם שונים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ואין שום אומה ולשון יכולה להם. וזה הפירוש "מכל עם" - שאין שום אומה יכולה להם.

המן אומר "ולמלך אין שווה" - פירוש דאין לו שום הנאה מהם.

ורוח הקודש משיבה "להניחם" - דיותר טוב הוא להניחם, כי אם יניחם זו היא גדולתו ומלכותו של המלך.

ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל

מעומק ליבנו נשגר כוס של ברכה ואיחולים לרוב לכבוד המחנות הנעלה פאר היחס הנגיד והנדיב הנודע לשם ותהילה מגדולי תומכי המכון למורשת תורת בעל האור החיים הקדוש ודבוק בלב ונפש בלימוד והפצת תורתו

הרה"ח יהודה זויים שליט"א

נשיא כוללנו 'כנסת ישראל' ופטרון ספה"ק 'פרי תואר' לרגל השמחה הגדולה במעונו

בעת אירוסים בתו הכלה החשובה תחי'

עב"ג החתן המופלא כמר יהונתן גאלד הי"ו

בן הרה"ח רבי בערל גאלד שליט"א

בברכה שעלה היוווג יפה יפה בשעה טובה ומוצלחת

דורות ישרים ומבורכים ולבנין עדי עד לתפארת בית אבות על בנים בחיבה של אהבה - רעים אהובים - מצרכת האלין והאסי תוכת האור החיים הקדוש

עשרת אלפים ככר כסף נגד מחצית השקל של ישראל?

כתבו התוס' במסכת מגילה (טז א) וז"ל: 'שמעתי שעשרה אלפי ככר כסף עולין חצי שקל לכל אחד מישראל, שהיו שש מאות אלף כשיצאו ממצרים, ואמר שיתן לאחשוורוש כל פדיונם.'

ברם, כבר תמיהו כל הקדמונים על דברי התוס', דהרי מה שנתן המן הוא כפול כמעט עשרה פעמים ממה שנתנו כל ישראל במחצית השקל, דבמחצית השקל אמרה תורה בפרשת פקודי (לח כה) "וכסף פקודי העדה מאת ככר ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל בשקל הקודש". והרי מחצית השקל הוא 100 ככר ועוד 1750 שקל. והמן נתן 10,000 ככר, שהוא כפול כעשר פעמים.

[וראה מה שכתבו בפני יהושע ובהגהות הב"ח על אתר, לתרץ דברי התוס'. וכע"ז ידוע מהשאגת אריה והגאון רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע. ועיין עוד בשו"ת פנים מאירות (ח"ג סי' ל') ובשו"ת מאיר נתיבים (ח"ב בחי' עה"ת פר' תשא) ובשו"ת בנין ציון (ח"ב סי' קמ"ד)].

ורבינו הקדוש בספרו ראשון לציון (עמ"ס מגילה) ביאר את כוונת דברי התוס', הפלא ופלא, דמה שנתן המן הוא כנגד מחצית השקל שנתנו ישראל בחמשים שנה, כיון דרוב בני אדם חיים עד שבעים שנה, כמו שנאמר "מי שנותינו בהם שבעים שנה", וקודם גיל עשרים לא היו חייבים ליתן מחצית השקל.

ולפ"ז אם נעשה חשבון 100 ככר ועוד 1750 שנותנים בשנה X 50, התוצאה = 5,000 ככר כסף, ועוד 87,500 שקלים. והרי קי"ל (בכורות ה א) דשקל הקודש כפול הוא בשווי משל חולין, וא"כ אם נרצה לפרוט דמי מחצית השקל של 50 שנה לשקלים של חולין נמצא 10,000 ככרות כסף, ועוד 175,000 שקלים של חולין.

ולכך המן ששקל בשקלים של חולין - נתן לאחשוורוש עשרת אלפים ככר כסף - שהוא שוה כמו חמשת אלפים ככר של קודש, ושפיר כתבו התוס' דהוא נגד השקלים של מחצית השקל. וכלפי התוספת במחצית השקל של 87,500 שקלים, המן לא התייחס לזה, כיון דלא היה מנין שלם של אלפים וככרות, ואין ראוי למלך להתייחס רק לדברים שלמים.

"ליהודים היתה אורה"

כמנהגנו בכל שנה ושנה יתקיים בליל חג הפורים

כולל מיוחד של קבוצת אברכים חשובים שיעסקו בלימוד ספר ראשון לציון פירושו של רבינו על מגילת אסתר

הרוצה ליטול שותפות בזכות לימוד תורתו של רבינו

ביום הגדול והמקודש

יש לפנות למייל המערכת

7150039@GMAIL.COM

ויזכירו השמות ובקשותיהם לישועה!!!